

Elodea nuttallii (Planchon) St. John – SPECIE NOUĂ ÎN FLORA ROMÂNIEI

V. CIOCÂRLAN*, I. SÂRBU**, N. ȘTEFAN***, T. MARIAN****

Key words: chorology and phytocoenology (regards as *Elodea nuttallii*)

Abstract There is pointed out, for the first time in Romania, the species *Elodea nuttallii* from Danube Delta Biosphere Reserve. The authors described here, a new vegetal association: *Ceratophyllo demersi-Elodeetum nuttallii* and shows that relevé no.3 is a nomenclatural one.

Investigațiile asupra biodiversității plantelor vasculare din Delta Dunării, efectuate de autori, independent sau în echipe separate, au dus încă din 1993 la descoperirea speciei *Elodea nuttallii* (Planchon) St. John, ca plantă nouă pentru flora României. Specia este de origine nord-americană și a fost semnalată în Europa de vest în 1939. În România nu se cunoaște când a apărut prima dată această specie, dar în prezent este foarte răspândită în toată Delta Dunării.

Toate cercetările anterioare, din România, se referă numai la *Elodea canadensis* Michx., tot specie nord-americană, semnalată din deltă în jurul anului 1870, iar Al. Borza și E. Nyárády, o publică în Flora Romaniae Exiccata de la Cluj, în anul 1923, din apropierea localității Sulina.

În prezent se pare că *Elodea nuttallii* este mai răspândită în Delta Dunării decât *Elodea canadensis*, substituirea acesteia din urmă având loc datorită creșterii gradului de eutrofizare a apelor, situație întâlnită și în Europa de vest. Literatura de specialitate [1, 6] menționează în mod expres că *E. nuttallii* se dezvoltă abundent în ape mai murdare, poluate, eutrofizate, în comparație cu *E. canadensis* care preferă apele mai limpezi, curate și mai reci.

Deosebirile dintre cele două specii sunt evidente și inconfundabile. Astfel, dacă ne referim numai la partea vegetativă, frunzele speciei *E. canadensis* sunt plane, peste 2 mm lățime, la vârf obtuze, pe când la *E. nuttallii* sunt ± răsucite, de circa 0,3-1,75 mm, în medie de 1,3 mm lățime, ascuțite la vârf; la aceste caractere se mai adaugă o serie de deosebiri în privința florilor, care sunt relevate în cheia de determinare pe care o dăm în continuare.

- 1a. Frunze nerăsucite, aproape drepte, cu marginile ± paralele, la vârf obtuze, de 2-3 mm lățime. Pedunculul florilor masculine de 10-20 cm lungime; cel al florilor femele mai scurt. Caliciul florilor femele de 2-3,5 mm lungime. Flori femele alb-verzui-roșcate până la 5 mm diametru *E. canadensis* Michx.

*Universitatea Agronomică „N. Bălcescu” București

**Grădina Botanică „Anastase Fătu” Iași

***Universitatea „Al.I. Cuza” Iași

****I.C.P.D.D. Tulcea

- 1b. Frunze răsucite, treptat îngustate de la bază spre vârf, cu vârful acut sau acuminat, de 1-1,8 mm lățime, de 3-10 ori mai lungi decât late. Caliciul florilor femele de 1-1,8 mm lungime. Corola este albă sau, de obicei, lipsește. Pedunculul florilor masculine foarte scurt, la sfârșit se desprinde și florile plutesc libere pe apă
 E. nuttallii (Planch.) St. John

Din punct de vedere fitocenologic, *E. nuttallii* formează uneori fitocenoze aproape pure, iar în alte cazuri se combină cu alte specii acvatice, submerse, mai frecvent cu *Ceratophyllum demersum*, *Potamogeton pectinatus* var. *scoparius* dar și cu o serie de plante acvatice natante cum sunt *Stratiotes aloides*, *Lemna minor*, *Spirodela polyrrhiza* și altele.

Compoziția floristică, structura și încadrarea fitocenotică a asociației sunt redată în tabelul următor:

Cl. POTAMETEA

Ord. Potametalia

Al. Potamion

As. *Ceratophyllo demersi- Elodeetum nuttallii* nova ass.

Nr. releveului	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Acoperirea cu vegetație %	85	85	90	85	85	90	80	70	70
Adâncimea apei, cm	65	65	70	50	50	230	120	120	150
Suprafața, m ²	4	4	4	9	4	6	4	4	4
<i>Elodea nuttallii</i>	5	5	5	4	4	4	3	3	3
<i>Ceratophyllum demersum</i>	+	+	+	1	1	1	-	-	3
Potamion et Potametalia									
<i>Potamogeton pectinatus</i> var. <i>scoparius</i>	-	-	-	-	+	-	2	-	-
<i>Potamogeton pusillus</i>	-	-	-	1	-	1	-	-	-
<i>Potamogeton crispus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Hydrocharition									
<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Stratiotes aloides</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Salvinia natans</i>	-	-	-	-	+	-	+	+	-
Lemnion									
<i>Lemna minor</i>	+	+	+	+	+	-	+	+	+
<i>Lemna trisulca</i>	-	-	-	-	-	-	+	-	+
<i>Lemna gibba</i>	-	-	-	-	-	-	+	+	+
<i>Spirodela polyrrhiza</i>	+	+	-	-	-	-	+	+	+
<i>Azolla caroliniana</i>	-	-	+	-	-	-	-	+	-
Nymphaeion									
<i>Trapa natans</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	+

Tipul nomenclatural al asociației este reprezentat prin releveul nr. 3.

Localizarea releveurilor: 1-6 - Lacul Rotund din incinta Furtuna; 7-8 - Împrejurimile Milei 18 pe canalul Sulina; 9 - Canalul Lopatna.

Speciile natante întâlnite în asociație au o prezență și acoperire care variază în funcție de viteza de scurgere a apei și viteza vânturilor și nu sunt legate strict de comunitățile cu *Elodea*.

Ca ecologie, asociația se dezvoltă abundent în lacuri, canale și șanțuri cu ape liniștite, la adăpost de vânturile puternice, cu o adâncime de 30-150 (230) cm și cu un grad mai mare de eutrofizare.

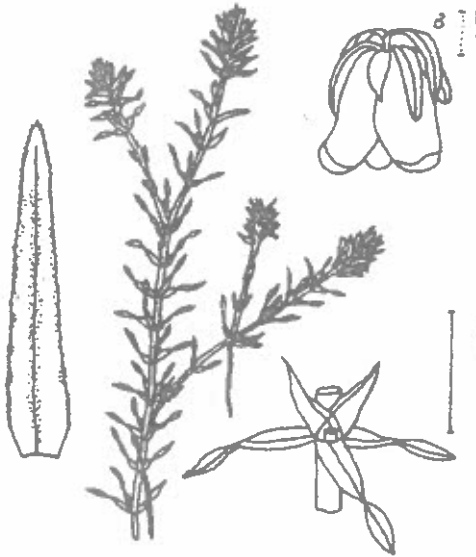

Fig. 1 - *Elodea nuttallii* (Planch.) St. John

Fig. 2 - *E. canadensis* Michx.

Bibliografie

1. Cronquist A., 1993 - Manual of Vascular Plants, New York
2. Lambinon J. et al., 1992 - Nouvelle Flore de la Belgique, Meise
3. Meijden R. et al., 1983 - Flora von Nederland, Groningen
4. Rothmaler W., 1987 - Exkursionsflora, Band 3. Atlas der Gefäßpflanzen, Berlin
5. Schmeil-Fitschen, 1993 - Flora von Deutschland, Heidelberg-Wiesbaden
6. Tutin T. G., V. H. Heywood et al., 1980 - Flora Europaea, V, Cambridge University Press
7. Topa E., 1966 - *Elodea* L.C. Rich., in Flora R.S.R., vol. XI, Ed. Acad. București
8. Wolfgang A. K. Oswald, R. Fischer, 1994 - Exkursionsflora von Österreich, Verlag E. Ulmer, Stuttgart und Wien